

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 koi. — fill.		Egy évre . . . 1 ^o kor. — fill.	
Fél évre . . . 5 " — "		Fél évre . . . 8 " — "	
Negyed évre . . . 2 " 50 "		Negyed évre . . . 4 " — "	
Egy óra . . . 1 " — "		Egy óra . . . 1 " 70 "	
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁVOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Thaly Kálmán és a debreczeni sertéskereskedők-hizlalók Darányinál.

(Emlékirat a magyar sertésenyésztés és ke-
reskedelem válságairól.)

Közismertek a magyar sertésenyésztés és kereskedelem válságos bajai, melyek különösebben az állatforgalom, a kivitel nehézségeiből származnak. Az egész ország sertésenyésztését és forgalmát válságokba sodorta a német piacoknak a magyar sertések elől való elzárása. A magyar sertésenyésztőkre hizlalókra és kereskedőkre létkérdéssé élesedett már ki ez a türethetetlen helyzet, melynek az orvoslását keresték f. hó 19-én Darányi földmívelésügyi miniszternél. Az országsertésenyésztő központjairól Budapestre gyűltek az érdekeltek küldöttei és ezen nagy küldöttséget, közöttük Debreczenből Ungvári József, Czeglédi András, Kéki Sándor, Kovács János, Kovács Péter debreczeni polgárokat, Thaly Kálmán országos képviselőnk, több képviselő társával (köztük volt dr. Király Ferencz is), vezette Darányi miniszter elé. A

miniszter megnyugtató választ adott és ezen fogadás lefolyásáról itt adjuk lapunk olvasóit közelebről érintő részleteket:

(A küldöttség kérelmének előterjesztése.)

A küldöttség kérelmét Fischer József orsz. képviselő a következőkben terjesztette elő:

Nagyméltóságú miniszter ur!

Kegyelmes uram!

Midőn Magyarország sertésenyésztőinek, hizlalóinak és kereskedőinek küldöttségét szerencsém van Nagyméltóságod elé vezetni, engedje meg Kegyelmas uram, hogy mindenekelőtt a küldöttség tagjainak igaz tiszteletét és őszinte nagyrabecsülését fejezzem ki Nagyméltóságod iránt, mint a ki szíven viseli a magyar gazdáknak és a mezőgazdasággal kapcsolatos iparágakkal foglalkozóknak érdekeit. Ez a tudat vezetett bennünket ide teljes meggyőződésében annak, hogy sérelmeik és panaszaik orvoslásra fognak találni. Kérjük Nagyméltóságodat, hogy panaszukat kegyesen meghallgatni és, amennyiben igazságérzete s jóindulata megengedi, ezeket orvosolni kegyeskedjék. Három pontban terjesztik Nagyméltóságod elé panaszukat a sertés-hizlalók, tenyésztők és kereskedők.

A szerb sertések behozatala, különösen a bécsi piac-

ra, végtelen károkat okoz nekik.

Leszorítja a magyar sertéseknek az árát. Sokféle szekaturának vannak kitéve a sertés-hizlalók, tenyésztők és kereskedők. Kivánatos tehát, hogy a sertésbehozatal erről a részről korlátoztassék.

Kérésüknek második pontja az, hogy áruiknak ne csak a bécsi piac nyitassék meg, hanem a többi osztrák tartománybeli piacok is. Ha a magyar hizott sertésnek behozatala ott biztosítottáknak megszűnne egy jogtalan tartott, inézkedés hatálya, a melyre, hogy tényleg jogtalan, eklatáns bizonyosság például a tíz kilométernyi területre kiterjeszkedő zárlat.

Szigoru állatorvosi ellenőrzés alatt történvén a hizlalás, még így is megeshik, hogy a szomszédos piacokról a 10 kilométernyi területen fekvő góczpontok kizártnak.

A harmadik pontban foglalt kérelmük a legfontosabb rájuk nézve, akiknek érdekeit állandóan szíven viseli Nagyméltóságod. A német piacokról teljesen ki vannak zárva a magyar sertések. Ez a legnagyobb sérelme a magyar sertés-hizlalóknak, tenyésztőknek és kereskedőknek. Erre vonatkozólag azt kérelmezik, hogy Nagyméltóságod oda hatni méltóztassék, hogy a németországi piacok a magyar sertések számára kinyitassanak. Kérem

Irodalom.

(Tréfás tárczák a katona életből. Irta: Járósy Lajos. Ára 2 korona. Debreczen szab. kir. város könyvnyomdája. 1901.)

A németeknek, francziáknak és a többi ugynevezett művelt nációknak egész külön irodalmuk van a katona életből. — Maga a nagy orosz Tolsztoi is remek írásokat alkotott a katonákról. „Béke és háború” című könyve korszakos mű, „kaukázusi történetei”-ben sem a parádés részét, hanem a tanulságait, a nyomorúságait, a sivárságát festi a századok legnagyobb rabszolgaságának: a katonai életnek.

Az ilyen művek, milyen a francia Erckmann-Chatrian Waterlooja és 1813-beli ujonczának a visszaemlékezései, nagy eszmét szolgálnak. Ásogadják az alapját a gögös katonai rendnek, mely a hadidicsőséget mindeneknek fölé helyezi; holott ez az üres dicsőség a legnagyobb nyomorúságok szülőanyja. Büzhödt, iszapos ember vérben fürdözik. . . . A hazai föld védelme más! Az nem az üres dicsőséget, a hadurok hamuértékű kitüntetését keresi, az nemzeti hősokeket, az mártirokat nevel, mint a burok dicső küzdelmeiből is láthatjuk. Az ily harcok, az ily katonáskodás dicső kötelessége minden nemzetnek, a melynek lezajlása után harci fegyverét fogásra akasztja és újból az áldott eke szarva után nyul a hős.

A Járósy Lajos katonai életből merített

tárczái nem szolgálnak ily nagy eszméket, sőt ellenkezőleg a kaszárnyafalak között uralgó szűkfelfogást, önzést jellemzik igen hiven. Megengedem, nem ez volt célja a szerzőnek, de én inkább érdemének tudom be, hogy a katonai életet tényleg oly kicsinyesnek, oly szűklátkörűnek, fent és lent oly zsarnokinak, oly emelkedettség nélkülinek, gyötrelmesen szürkének és gépiesnek festette, a milyen a valóságos kaszárnya élet. . . . A szerző érdemének tudom be azt is, hogy ennek a kaptafára huzott állapotnak (mert voltaképpen életnek nem is nevezhető) a derűs mozzanatait több jóakarattal, mint sikerrel keresgette össze. Hisz a kaszárnyaszag nem alkalmas a szellem finomítására és fejlesztésére, ha a testet edzi is, de szellemében törpíti a jobbra hivatottakat is, kiket végzetük e falak közé sodort. A legvénebb fogfájós asszonyok nem kicsinyeskednek úgy, mint a milyen kicsinyes szellem a kaszárnyákban uralkodik és földre nyom minden szabadabb gondolkodást, elevenebb szellemi életet.

Tehát nem a Járósy derűs, nyílt kedélyének a hibája, hogy ez a fonák, egyoldalú kaszárnyai állapot fonák felfogásu nyomait e tárczalevelekben is kitünteti. Nem nagy igényű, rövid lélegzetvételű írások ezek, de a kaszárnyai állapotot hiven tükrözi vissza valamennyi az alantjáró felfogással együtt.

E tárczalevelek között kerülnek ismert tárgyu kaszárnya krónikák és anekdoták is, melyeknek egyedül Járósy eredeti derült

kedélye külsönöz eleven színt és mosolygó fényességet; de kerül a tárczák között néhány oly kereken, csattanósan és kedvesen megírt történet is, hogy becsületese válnék bármely hivatott írónak, természetesen a nyelvezet némely fogyatékoságaitól, nehézkességeitől eltekintve.

Nem egészen új a tárgya, de például igen ügyesen van kidolgozva a hadnagy úr „Cotelette”-jéről írott történetecske; az „Égő hadnagy tiszti szolgája” is jellemző, pompás alak a „kutyamosók rendjéből”; a könnyűvérű fiatal tiszturak észjárását kitűnően jellemzi „a hadnagy ur mulat” cikkely is, ugyszinte igen kedves „az önkéntes turpisága”, mely feleséget szerez a katonai állapot gyakori bünbakjának, az egyéves önkéntesnek. A többi kisebb és nagyobb értékű történetecske is megvan az a jó oldala, hogy valóságot rajzol, tehát nem a szerző büne, ha e valóság lenyomja az író-tollának a szárnyalását. Szóval a legtöbb eme könyvben foglalt történetnek az érényében rejlik a gyöngéje is.

Mindamellet a katonák, a katonai állapot barátjai derűlten lapozgathatnak e könyvben. A katonáskodás ilyen. Járósy Lajos pedig, ha még majd másik könyvet ír a katonai állapotról, mikor nem egyszerűen szórakoztatni akar, hanem a tanulságokat is lemerészeli majd vezetni és művével nagyobb eszmének és eszménynek a szolgálataba szegődik, mondom neki, hogy ekkor maradandóbb becsű munkát alkothat. **Paulus.**

Nagyméltóságodat, hogy e küldöttség kérényét (átadja) kegyes jószágával elfogadni, alázatos kérelmüket pedig lehetőleg kedvezően elintézni méltóztassék.

(Darányi válasza.)

Erre Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a következőképen válaszolt:

Tisztelt uraim!

Ami Szerbiával és Németországgal való állatforgalmi viszonyunkat illeti, erre nézve csak nagy fenntartással lehet nyilatkoznom. Különben is ma holnap lejárnak az állat egészségügyi egyezmények. A kormány iparkodni fog azoknak lejárta alkalmából is az országnak ezen érdekeire különös tekintettel lenni. Ami az Ausztriával való viszonyt illeti, a forgalom lebonyolítása az Ausztriával történt megállapodások óta lényegesen javult, mert pl. azelőtt megtörtént, hogy egész megyéket, sőt az egész országot lezárták. Gondosan kell örködni a felett, hogy azon megállapodások tényleg be is tartassanak. Nem lehet kétség, hogy az osztrák kormány ebben a kérdésben is megfelelő loyaltást fog tanusítani mindenkor.

Felhasználom itt a kedvező alkalmat és figyelmeztetem önöket arra, hogy egymásnak az áruit rontják, ha egyszerre annyi felhajtást eszközölnék. Kívánatos, hogy a sertéskereskedők találjanak módot arra, hogy bizonyos arányban történjen a felhajtás. Nekem Bécsben is van közelem, akitől értesülve vagyok, s aki az uraknak is készséggel szolgál felvilágosításokkal esetről esetre. Kérem önöket, hogyha egyes esetekben panaszai vannak, legyenek szivesek teljes bizalommal hozzám fordulni s legyenek meggyőződve, hogy úgy én, mint a vezetésem alatt levő állategészségügyi osztály, ha sérelmeik jogosak, azokat iparkodni fogjuk orvosolni.

Szükségesnek tartom még megjegyezni, hogy nem csak hetenként, hanem naponként foglalkozom ügyeikkel, bajaikkal s mindenről értesülve vagyok. Még egyszer köszönöm szives megjelenésüket s magamat szives figyelmükbe ajánlom.

(Thaly Kálmán köszönete.)

Thaly Kálmán a miniszter válasza után a következőképen szólott:

Kegyelmes Uram! Méltóztassék megengedni, hogy képviselőtársaim és az itt megjelent küldöttség nevében forró hálánkat és igaz köszönetünket fejezzem ki, mint legöregebb az itt jelenlevő képviselők között. Az ügy iránt tanusított meleg érdeklődését a kegyelmes ur válaszában kívül Magyarország földmivélése, állattenyésztése és az ezzel kapcsolatos iparágak érdekében eddig kifejtett működése is bizonyítja.

Annak a kérésnek teljesítése, a melyért e küldöttség Nagyméltóságod elé járult, nagy nemzeti érdek. A fennálló egyezmények keretében, s ha lehetséges, kitágítása mellett, meg vagyunk győződve, hogy Nagyméltóságod mindent el fog követni arra nézve, hogy ez az iparág a kérelem teljesítése folytán a régi virágzásnak induljon, a melyről az idők folyamán sok csapás és idegen államok részéről való elzárkózás következtében lehanyatlott.

Mi bizunk Nagyméltóságodnak igazságszeretében és jóakarátában. El kell ösmerünk pártkülönbség nélkül, hogy Nagyméltóságod állatforgalmunk és mezőgazdaságunk érdekében sokat tett és mindent elkövetett, hogy hazánk gazdasági érdekeit előmozdítsa. Fogadja Excellenciád teljes bizalmunk kifejezése mellett legforróbb köszönetünket annak a biztos reményében, hogy a földmivelésügyi kormány megfontolás tárgyává

teszi a magyarországi sertéshizlalók, tenyésztők és kereskedők e küldöttségének kérését.

Darányi miniszter erre így válaszolt:

Nagyon köszönöm bizalmukat, a melyet régi jó barátom s képviselőtársam, Thaly Kálmán fejezett ki az önök nevében. Mindenesetre nagy megnyugtatómra szolgál, hogy vannak kérdések, amelyeket illetőleg minden párt egyetért. Hiszem, hogy az urak kérése is ilyen. Ujból köszönöm megjelenésüket s bizalmuknak kifelezését.

(Ungvári József és a miniszter.)

Majd Ungvári József debreczeni polgár és a miniszter között fejlődött ki a következő párbeszéd:

Ungvári József: Én, mint hizlaló újból bátorkodom felkérni kegyelmes uramat, hogy igazán szánalmas sorsunkon segíteni kegyeskedjék s panaszunkat a jövő évben Németországgal, mint szövetséges állammal kötendő szerződésünk megkötésekor szintén figyelembe venni méltóztassék. Mert ha mi szövetségben állunk Németországgal, akkor az a mi sertéseinket ereszsze be Porosz-Sziléziába s ne az oroszokét. Magyarországnak biztosítani kell a kivitt olyan városokból, amelyek külön állategészségügyi felügyelet alatt állanak. Nekünk nemcsak a multban volt előbb elpanaszolt sérelmeink miatt veszteségünk, hanem ha a mostani állapotban segítve nem lesz, jövőnk is veszélyeztetve van.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: A nagyvárosok sokat tehetnének a sertéskiviteli telepek kellő berendezésével a kivitel érdekében.

Ungvári József: Szerény polgári szavamra fogadom, hogy megjavulnak majd az állapotok, ha sérelmeink orvoslásra találnak. Semmi áldozattól sem fogunk megriadni, hogy a sertéskiviteli és feldolgozási telepeket létesítsük. De ha fennállanak a mai viszonyok továbbra is, a magyar tenyésztők, hizlalók és kereskedők még nagyobb veszteségeknek lesznek kitéve, mint eddig voltak. Ebben az esetben nem fektethetünk be nagyobb összegeket. Ma is valószínűleg áldozatot hoz az ember, ha a sertéshizlalásba vagy kereskedésbe fekteti pénzét, mert nagy fáradság és munka alapján alig látjuk a pénzt viszont. Sok különleges intézkedés is nehezíti helyzetünket. Éppen a Szerbiából behozott sertések azok, a melyek állategészségügyi tekintetben a legnagyobb kifogás alatt állanak.

Darányi földmivelésügyi miniszter: Bizony igaz, hogy a sertéskereskedelemre nehéz idők járnak. A magam részéről mindent megtettem s ezután is megteszek, hogy ügyüket elősegítem.

A minisztert, ki a kihallgatás befejeztével, többekkel kezét fogott, többször megéljenzették. Ezután az állategészségügyi osztályvezetőjénél Lestyánszky Sándor min. tanácsosnál tiszteltgett a küldöttség, ahol Ungvári mondott hosszabb beszédet, a melyről, valamint a memorandumról részletesen számol be a „Hentesek és Mészárosok” szaklapja.

Szünidő.

Irta: **Zalai Márk.**

Okszerű gazdák a termelésnek nemcsak fő és mellék ágait, hanem értékes hulladékaikat is használják fel. Azokkal is szaporítsák jövedelmüket, anyagi, szellemi, erkölcsi jóllétüket.

Akik lelkük bensejében arról vannak meggyőződve, hogy a drága, szükre mért, pótolhatatlan idővel ép oly okszerűen kell gazdálkodni, azok az évnek egy harmadát képező nagy es kis szünidőket sem töltik el tétlenül, hanem okszerű váltógazdálkodást folytatva lelki tehetségüknek ama részét művelik, mely az egész év alatt pihent, paragon hevert.

Nem erőltetik ez évközben amugy is is igénybe vett észbeli képességeiket, nem terhelik tulságosan emlékező tehetségeiket és azért még is játszi könnyedséggel beültetik életük ösvényeit gyönyörködtető virággal, puha selymes pázsittal, üdítő gyümölcsökkel megrakott lombos fácskákkal.

Az ember életének, az ifjuság legfogékonyabb éveinek 3-4 hónapját teljes teltenségben tölteni mégis csak pazar fényezés. A középiskolában töltött eme legszebb, legdragább idő majdnem 3, az egyetemi évekkal együtt majdnem 5 évet tesz. Tulságos sok a henyelésből, melynek aztán későbbben meglett férfi korunkban adjuk meg az árát.

Mi mindenre nem lehetne azt a szép, verőfényes időt felhasználni! testünk, lelkünk, szívünk, kedélyünk harmonikus kiképzésére. A kínáló számtalan művelődési ágak közül ez alkalommal (egy az élő) idegen kulturnyelvre óhajtom a mélyen tisztelt olvasó közönség figyelmét felhívni. (Milyen tág, háládatos viruló mező nyílik meg egyszerre előttünk. A német nyelv ismeretével nyílik meg előttünk a szépirodalom kívül a mély alapos tudományosság és vallásosság, a francia nyelvvel a nemzeti önérteten kívül a finom szellemesség, az angol nyelvvel a tökéletesség, derékség, sokoldalúság, a zengzetes olasz nyelvvel a leggazdagabb érzelmi skálaformai tökéletesség.

Ránk nézve az idegen nyelvek közül gyakorlati fontosságánál fogva első sorban még is a kuitura magaslatán álló német nyelv bir fontossággal.

Már nem kell attól tartani, hogy az önmagával tehetetlen, száz sebből vérző és részben Németország felé kandikáló Ausztria mint afféle polyp magához szorít és agyonölel. Ahoz már nincsen sem bátorsága sem ereje.

Már nem megyen virtus számba, ha a német nyelvtől idegenkedünk. Németország mint legközelebbi szomszédállamunk, az ő 70 millió lakosságával, gazdag irodalmával, mély tudományával, kifejlett műiparával, kereskedelmével, világhatalmi súlyával leginkább esik érdeksphaeránkba. Nyelvének ismerete tehát ránk nézve első sorban szükséges, hasznos kívánatos. Külön ajku, idegen észjárásu nemzetek nem köthetnek sem barátságot sem üzletet. A hol nincs megoldva a közös érintkezési szerv- a nyelv, ott a szív is bezáródik.

Nyelvében él a nemzet, mint a család az ő pótolhatatlan boldog otthonában, de azért jó barátságot kell tartani a szomszédokkal.

Nyilatkozat a sajtó visszaéléseiről.

(Elfajult állapotok.)

Az utolsó időben országszerte gombamódra teremnek hirlapok, a melyeknek semmi létjogosultságok nincsen, a melyek csupán botrányokkal táplálkoznak, hogy kapossá tegyék magukat.

A sajtónak eme fekélyei megméltelyezik a nép erkölcsi világát és szellemi táplálék helyett szennyel és sárral traktálják olvasóikat. A helyett, hogy tanítanak,

rombolnak, pusztitanak. A legrutabb visszaélést követik el naponta a sajtószabadsággal, mely minden nemzetnek legdrágább kincse.

Hamis jelszavak czégre alatt a felekezeti, faji és társadalmi békétlenség ádáz magvait hintik el, hogy magokat szenzációsokká tegyék s ezáltal ingereljék az utca közönségét nyomtatott papirlapjaik megvételére.

Nem kimélnék semmit. Befurakodnak a családi szentélybe, a templomba, a tanácskozási terembe, a halottas szobába. Náluk nélkül nem történhetik meg eljegyzés, menyegző, keresztelés, temetés, névnap ünnepély, mert mindenütt ott ólálkodnak.

Tolakodásuk határtalan s mint a bojtortját, alig tudja az ember lerázni magáról.

Fegyvereik : a ferdítés, hazudozás, gyanúsítás, mert náluk nem az a főczél: az igazságot megvédeni, hanem a mindenároni hatásvadászat.

Egész működésüket a közönség egy bizonyos részének gyengeségére és jóhiszeműségére fektetik, nem törődve azzal, hogy miként mételevizik meg sok ember lelkét.

Jól mondja róluk Bartha Miklós : „az írói mesterséget iparszerűleg űzik, a pennájukat, miként az ács a bárdot, vagy a szabó az ollót, annak bocsátják rendelkezésére hit és meggyőződés nélkül, a ki a műhelyben elhelyezi őket.

Ezek után kürtszóra, füttyre, vagy más adott jelre hajtásba veszik a felmutatott vadat, űzik, ugatják, körülveszik, megmarják, ruháját letépi és megvérzik.“

A sajtó ezen fattyuhajtásait első sorban a közönség van hivatva letördelni az által, hogy nem veszi meg őket, nem olvassa őket.

Mihelyt a tápot megvonják tőlük, azonnal elpusztulnak a földszínéről.

Tegyen különbséget, a mit Istennek hála tesz is az olvasó a tisztességes sajtó és a szennylapok között s akkor e férgék magoktól lehullanak a sajtó tisztességes fájáról.

Ugy-e hogy érdekes nyilatkozat ez a szabados sajtó visszaéléseiről? De nem érdektelenebb a forrás megnevezése sem, szó szerint vettük át a kolozsvári „E l l e n z é k“ előfizetési felhívásából. Ebből is látni lehet, hogy nem helyhez kötött, hanem országos jellegű a sajtónak a romlottsága. De ezinkostárs itt maga a n. é. közönség is, amely efajta lapokat istápol.

Délutáni levél helyett.

(A debreczeni külterület és az iskola.)

A nagyváradi posta igazgatótól vett levele után erős a reményünk, hogy városunk külterülete nem leszen soká a belpostától elszigetelve. Már hosszabb idő óta tárgyalják az ügyet, de lesz-e eredménye, ha nem közvetlenül a várossal konferálnak?

Nem a posta főnökünk erélyességén, sem a levélhordón mulik, hanem tisztán a város késleltet és késik : — még mindég kevés az utadó . . . Pedig oly sok rossz útja van Debreczennek, daczára hogy annyi ut-adót fizetünk, hogy összes adónak is beillene és még külön járda adóra is pótolunk.

Két szánandó lelke van Debreczennek. Egyik az iskolás gyermek, a másik a levélhordó.

Ezek tudják, ismerik a végzet végtelen útjait! Annyi könyvvel, annyi levéllel megrakodva csak ők tudhatják. — Omnia mecum porto! csak ők mondhatják.

A város belterületét kibővítette két okból, a mi pedig okból történik az okos. Először : hogy a szőlő pajtás is házadót fizessen ; másodsor : mert több ház csak többet hoz a Házi konyhára. Magától értetődik hogy a fakompetenciától el kell esnie, ha nyárától ott a sok venyige . . .

A kertekhez vezető utak, mely a szoros összeköttetést igazolná, csak az Isten gondjára vannak bízva. Ő küldi az angyalait az anya képében, kik gyermeküket a nagy sárban hordják az iskolába! — Azért jó is az Isten, ki nem számlálja a szivtelenek szivverését!

Ha idegen az indóháztól a városba hajtát, mily pompás itt minden a főuton! Klinkeren, aszfalton — kivéve a Battyánin a beton — délczegegen járnak ; biciklin, automobilon és helyi vasuton közlekednek ; akár csak Berlinben. Hja ! itt urak laknak. Büszke is a város e palota sorára, akár a páratlan ötös fogatára . . . Dehát ti Perczes, Morgó, Csokonai és társai (utczák) meddig sinlődtök a világtalan éjjeleken, és csak néha elvétve a hold könyörül rajtatok, hogy meg ne hurkolassatok?!

Pedig a belterületen vagytok és aránylag több adót fizettek, mint sok podegrás, bodegás palotás. No egyben még előnyben vagytok : befásításért, csatornázásért nem kell folyamodnotok ; ki hol ültet, hol büzlettet, az nem kérdés. Sem egy disznó nem disztó ; de már fél bornyu több az egésznel, kivált ha nyuzzák idebent.

Pósta igazgató ur! Méltóztassék csak ugy összel vagy esős időben benünket szerencsétlenni és a közlekedő u on a levélhordót kísérni : meg fogja látni azon hallatlan ut mizeriát, melyet tőr a hires «Döbröczön» ide át.

Itt még egyebet is láthat. Látni fogja, mint hordják az anyák ölben és háton gyermeküket az iskolába, mert a tanköteleseket ugyancsak számlálják. A meglett összeiró biztosnak egyszer is elég egy évben ezen ut, hát a gyermek, hogy menjen, midőn bocskora odaragad? Mégis jaj a szülőknek, ha a gyermekét csak félnapra is otthon tartja!

Hát a postás egy ansichts kártyáért ezt az utat gyalog megtegye? Schöne Ansicht mind a kettő! ha a levélhordó és fiahordó egy helyen a sárba rekednek! Hogy az ansichts kártyán a golya viszi vizes réten a gyermeket, az hagyján, de agyag sárban ő sem teremt. A Téglavetőben 150 gyermek tanköteles, hát a tanfelügyelő meg a város, ily körülmények között mire köteles, vagy kötelezhető??!

Utakat kérünk, mindenekelőtt! Ugyan hová is tudják tenni azt a rengeteg uti adót?! Talán csak nem minden ut a pártkasszába vezet?

Gondy Károly.

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Istentiszteletek holnap, vasárnap, a következő sorrendben tartatnak meg. Nagytemplomban : Biró János s. lelkész. Kis-templomban : Kovács Gyula s. lelkész. Újtemplomban : Csighy Andor s. lelk. Ispotálytemplomban : Könyves Tóth Kálmán lelk. Szegényházban : Hajdu Zsigmond püspöki titkár.

Felhívás a A. V. H. O. Sz. debreczeni tagjaihoz.

Koncz Ákos, a V. H. O. Sz. debreczeni fiók egyesületének az elnöke A. V. H. O. Sz. tagjait ezuton hívja fel az értekezletre. A gyűlést vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg az Angol-klub helyiségében.

Thaly Kálmán és a kassaiak.

A tudós Thaly Kálmánt, Debreczen képviselőjét, a Kossuth-párt kiváló tagját, a parlament büszkeségét tüntették ki a kassai hazafiak. A kuruczok egykori székesvárosa, Kassa, ugyanis Rákóczi-kiállítás rendez (a Rákóczi-szobor építése is folyamatba van véve), mely iránt mindnagyobb az érdeklődés. Ezen Rákóczi-kiállítás országos bizottsága Thaly Kálmánt kérte elnökeül. A kiváló történetíró levelet irt a kassaiaknak, melyben tudatta, hogy örömmel fogadja el az elnöki tisztet és egyben tévedésre is figyelmeztette az országos bizottságot, hogy a nemes fejedelem neve nem y-nal, Rákóczynak, de Rákóczi-nak irandó.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalnál a hét folyamán házasságot kötöttek : Keserü József — Lovászi Julianna, Kis Lajos — özvegy Madarász Károlyné született Domján Eszter, Szelestey Sándor — Éva Rozália. Schlossmann Lipót — Fried Záli, összesen 4 pár. Ugyanezen idő alatt a következő halálozásokat jelentették be : Bör Mária 9 hónapos csecsemő tüdőgyulladás, Lakatos Sára 14 napos csecsemő veleszületett gyengeség, özvegy Balog Mihályné sz. Budán Zsuzsanna 62 éves napszámosnő agyi vérömleny, Bleier Adolf 32 éves kereskedő segét szervi szivbaj, Stein Erzsébet 7 hónapos csecsemő bélhurut, Kóródi János 4 hónapos csecsemő tüdőhurut, Kállai Irén 3 hónapos csecsemő bélhurut, Ippen Józsefné született Löw Mária 30 éves háztartásbeli tüdővész, Tar Ferencz 7 hónapos csecsemő görcsök, Molnár Julianna 16 éves hajadon tüdővész, Bör Lajos 7 napos csecsemő görcsök, Beutum Margit 4 hónapos csecsemő bélhurut, Takács Róza 2 éves gyermek angolkór, Hüse István 20 éves gázdalkodó tüdővész, Gáthy Ibolyka 13 napos csecsemő veleszületett gyengeség, Kiss Sándor 1 hónapos csecsemő görcsök, Tóth Imre 62 éves kömüvessegéd bélhurut, Paulicsky Mátyás 21 éves közöshadseregbeli

tényleges gyalogsági érvezető öngyilkosság: lövés, Schultzi Erzsébet 21 éves hajdon tudóvész, Lobermayer Józsefné sz. Káplai Berta 26 éves háztartásteli tudóvész, Takács (utónevét nem kapott) 1 óras csecsemő veleszületett gyengeség, Greisinger Gusztáv 15 éves tanuló csontszu, Bodor Miklós 11 éves tanuló tudógümökör, Marx Miklós 1 napos csecsemő veleszületett gyengeség, Molnár József 70 éves szegényházi ápolt szivhűdés, Horváth Erzsébet 23 éves hajdon epilepsia, — V o h a r s z k i Erzsébet 7 hónapos csecsemő bélhurut, Csajkos Bertalan 5 napos csecsemő ujszülöttek sárgasága, Kótor Lajos 14 napos csecsemő veleszületett gyengeség, Récei Gusztáv 61 éves önálló vendéglős agyszóhlódás, Papp Sándor 14 hónapos csecsemő bélhurut, özvegy Kiss Józsefné született Dávid Zsuzsanna 79 éves szegényházi ápolt ellagulás, Györfi Julianna 22 éves napszamosnő bőrfarkos, Bot Zsuzsanna 8 hónapos csecsemő görcsök, özvegy Juhász Gáborné, született Szanka Klara 53 éves magánzónó idült csusz, Sarkadi László 12 hónapos csecsemő tudógyulladás, Lapesos Margit 3 hónapos csecsemő tudógyulladás, Gyöngyösi Imre 3 hónapos csecsemő görcsök, Borbély Eszter 12 éves gyermek gümös bélgyulladás, Jóga Julianna 4 hónapos csecsemő bélhurut, özvegy Horauszky Andrásné született Kilián Teréz 70 éves háztartásbeli veselő. Összesen 40. — Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 48 születési esetet (26 fiu, 22 leány) jelentettek be, úgy a születési esetek 8-al felülmúlják a halálzási eseteket.

Egy váradi ujság Tóth Andrásról.

Tóth Andrásról, a debreczeni kiváló szobrászmesterről igen elismerő szavakkal emlékezik a „Nagyváradi Napló“:

Nagyszalontán vasárnap leplezik le nagy ünnepekké mellett Kossuth Lajos szobrát. Az ünnep majdnem országra szóló lesz. Nagyváradról is igen sokan fognak az ünnepélyen lenni. A szobor Tóth András munkája. Erről a művész emberről érdemes néhány bemutató sort írni, a nagyváradi közönség alig ismeri, pedig ő már dolgozik a Szacs-vay-szobor mintázatán, melylyel pályázni akar s mely valamikor Nagyvárad valamelyik közterét van hivatva díszíteni. Tóth András kurucz magyar ember, a megihletett magyarok daczos, erős tehetségével. A nagy erejét igazolja, hogy egyszerű iparosból küzdötte fel magát s hogy a kolozsvári Mátyás-szobor pályázaton Fadrusz, a szintén iparosból lett nagy magyar szobrász mellett ő pályázott legsikerültebb munkával. A nagy tehetségét bizonyítja az is, hogy Debreczenben, a hol lakik s a melynek földje leghálátlanabb talaj író-művész lelkeknek (Szomoróval! Szerk.), ő fokozódó ambícióval, ihletéssel teremt, dolgozik. Az országban már áll egy néhány szobra, melyek közül valóságos szenzációt keltett a selmeczbányai honvéd-emlék. E mellett szerény, igen szerény ember Tóth András. Csupa naiv, gyermekes hit és lelkesedés, mint amilyen minden igazi nagy teremtő lelke művészember. A mi pedig a piaci értékelést illeti, hát Tóth András olcsó ember is. A nagyszalontai szobrot is annyiért készítette el, amennyiért elkapatott fővárosi szobrászok szoba se állottak volna. Mindeme tulajdonságai mellett pedig mit sem arógal magának. A leplezési ünnepeken valósággal elrejtőzik a derék művész, akit szívesen mutattunk be most a közönségnek. Annyira szerény, hogy — ami nagy szó ebben a korban — még csak ordóra sem éhes. Amit különben bajosan is nyerhetne el olyan ember, ki Kossuth és Szacs-vay-szobrokat farag kurucz szívvvel és érzéssel.

A debreczeni közönség és az Eke kiállítás.

A kalotaszegi varrottások, csángó szöttek kiállítását állandóan sokan látogatják. Ez az öröndetes érdeklődés arra indította az Erdélyi Kárpát Egyesület ügyvivőségét, hogy a Simonffy-utcza városi bérházban (1. sz. 4. bolt) rendezett kiállítás és vásár idejét meghosszabbítsa. Az ott felhalmozott remek női kézimunkák tehát még hétfőn is megtekinthetők lesznek. Szép eredményt mutat a vásár eladási naplója is. A közönség szívesen veszi ezeket a kedves, izléses s mindemellett olcsó háziipari czikkeket. Külföldre is történt vásárlás két esetben.

A tanítók árvái és az „Uránia“.

A szegény tanítók árváinak, a kik az árvaházban laknak nem igen jut ki a szóra-közönségből. Nekik nem telik, az állam pedig elegendőnek találja ha eltartásukról, felnevelésükéről gondoskodik. Azonban az árvákra is gondolnak. Jóságú emberek gondoskodnak róluk, hogy nekik is jusson valami az élet örömeiből. Most hogy az „Uránia“ itt tartja előadásait, Grósz Sándor az „Uránia“ itt időző igazgatója gondoskodott az árvákról. Grósz Sándor csütörtökön a XIX század előadására s pénteken az Amerika előadására jegyeket küldött az árvaházi igazgatóhoz, hogy az árva gyermekeket vigye el a különben is tanulságos előadásra. Az igazgató köszönettel vette az árvák nevében a jegyeket s két este a felső emeleti palyokban gyönyörrel szemlélték a tanítók árvái a tanulságos előadásokat.

Debreczen város diszpolgárai.

A Budapesti Hirlap után közöljük Debreczen diszpolgárainak névsorát. Bizony kerül ezen sorozatban néhány olyan név is, melytől szégyenkezik még a nyomdafesték is. Milyenek például a német világból való nevek s aztán az újabb korból az öreg Tisza uram neve, aki Debreczen legmostohább diszpolgárának bizonyult és csak árnyat vetett a polgárságára, nem úgy miként 1857-ből való Köszegi Benedek cs. és kir. táviró-hivatalfőnök uram, a kit a király és királyné ő felségeik körutja alkalmával „az elektrikus nap létrehozatala és sikerítése körüli érdemeiért“ választottak debreczeni diszpolgárrá. Egyébként a diszpolgárok névsorában ott találjuk: Eötvös Ignác prokanczellárt, Vay Abraham gróf főispánt, Vay Miklós báró táblabíró, Semsey Jób cs. és kir. kamarást és tanácsost, Beöthy Ödön táblabíró, Biharvármegye követét 1835-ből. 1838-ból tuznádi Pálffy József, a tiszántuli kerületi tábla elnökét, Vecsey Miklós bárót, Szatmárvármegye főispánját; 1844-ből Károlyi György grófot; 1845-ből Deák Ferencz táblabíró Söjtör közönségből; sárvári Széchenyi István grófot; — 1853-ből O'Donnell Miksa grófot, ő f e l s é g e megmentéséért; 1854-ből a németvilágban Grüne Karoly cs. és kir. tábornok, főtabornoki segédet, Kempen János báró cs. és kir. tábornokot, a cs. és kir. esendőrség főnökét, Kellner Fridrik báró tábornoki segédet, Baumgartner András bárót, Zichy Árnin gróf cs. kir. kamarást, helytartósági osztályelnököt és Reichenstein Ferencz báró cs. és kir. udvari tanácsost; 1856-ből: Hauer István báró cs. kir. belső titkos tanácsost és hallerkeői Haller Ferencz, Albrecht herczeg főkormányzó adlatusát; 1857-ből köszegi Benedek cs. kir. táviró-hivatalfőnököt a király és királyné ő felsé-

geik körutja alkalmával az elektrikus nap létrehozatala és sikerítése körüli érdemeiért. Az ébredés hajnalán 1861-ben diszpolgárok-ká lettek Abraham Ádám, Ambrus János, Bartakovics Béla egri érsek, ismételtlen Deák Ferencz, Degenfeld Imre gróf, Dobosy István, Farkas Vukotinovics Lajos, Gerliczy Bódog báró, Haller Sándor gróf, Jármay Imre, Kállay Emánuel, Kemény Ferencz gróf, Kemény Zsigmond báró, Kiss József, Kiss Pál, Klapka György Kmethy György, Kossuth Lajos, Mikó Imre gróf, Miskolczy Lajos, Perczel Mór, Pulszky Ferencz, Scitovszky János primás, Somossy Ignác, Teleki László gróf, Tisza Kálmán, Türr István, Uray Bálint, Vay Miklós báró.

Személyi hír a városházáról.

Oláh Károly tanácsnok megkezdte két heti szabadságát. Tavolléte alatt a katonai és illetőségi ügyekben, bizottságokban és elnökségben Hajdu Gyula tanácsnok, színházi, nagyerdei, és szegényházi ügyekben pedig Szabó Kálmán aljegyző helyettesítik.

A kuruzslás áldozata.

Vasárhelyi Julianna 22 éves fiatal leány esetével, kit egy szoboszló kuruzsló gyógykezelt s a gyógykezelés következtében elhunyt — foglalkoztunk. A törvényszék a leány holttestét felboncoltatta, az orvos vélemény megállapította, hogy a leány halálát a kuruzslónő által adott s használt — gyógyszer okozta. — A rendőrség a javasasszonyt már kinyomozta s az ügyesség megkeresésére letartóztatta, mely alkalommal nagymennyiségű kuruzsló szert koboztak el.

Dóczy József nótái.

Dóczy József a debreczeni származású, Temesvárra elszármazott kiváló magyar nótafának három gyönyörű eredeti népdala jelent meg a könyvpiacon. 1. Nádfedeles kis házikóm. 2. Felednélek . . . 3. Fecske madár . . . Ára 2 korona. Kapható a Polatsek és Corvina zenemű-kereskedésekben Temesvárott. A pénz előleges beküldése mellett a darab bérmentve küldetik meg . . . Megemlítjük még, hogy kedves, kitűnő poeta földinkről — ezen alkalomból — a temesvári „Délmagyarországi Közlöny“ a következő elismerő sorokat írja: — D ó c z y J ó z s e f temesvári pénzügyi titkár, a híres népdalszerző jelenleg hazánk legnépszerűbb komponistája. Dalai: „Felednélek“, „Nádfedeles kis házikóm“, „Fecske madár“ általános közkedveltségnek örvendenek. Szerzeményei költői tartalmuk, valamint magyar érzésük által tünnek ki. Dalai szívből fakadnak, a hallgató érzi, hogy itt nem dille-tánszal, hanem művészzsel, költővel van dolga. Itt egy versszak a „Felednélek“-ből:

Felednélek, felednélek s nem tudlak feledni,
Miért is tud a szívem téged oly nagyon szeretni,
A jó Isten bocsássa meg a te hűtlenséged,
De ne adjon soha többé hű szeretőt néked.

Az „Uránia“ előadásai.

Két este rendezett már előadást az „Uránia“ tudományos színház a debreczeni színházban. Csütörtök este Pekár történelmi tanulmányát a XIX. századot mutatták be. Tizenkilenc század kiemelkedő mozzanatait, eseményeit tárja elénk az Uránia. Eleinte főképen természettudományi témák uralkodtak a színpadon. Majd a földrajzi témák és aktualitások lettek uralkodók. A történelmi anyagok urániai feldolgozásánál az íróra nézve az a nehézség következik be, hogy az időnek egy pillanatát mutató vetített képmellett az időnek hosszabb folyását kell elbeszélni. Pekár módszere ezzel a nehézséggel szemben abban áll, hogy szövegkönyvében balladai szaggatottsággal mondja el a históriát s a nagy mesterek

képeiből olyanokat választott ki, melyek nem egy pillanatot, hanem egész évtizedet jellemeznek. Érdekes az egész mű s a képek sikerültek. A lelkesedés nem hiányzott, különösen mikor Kossuth, Petőfi, a szabadságharc 13 vértanuját, a királyt, királynőt bemutatták, hatalmas eljén tört ki. Pénteken Hegedüs Sándor „Amerika” cz. tanulmányát mutatta be az Uránia. Mindvégig lekötötte a figyelmet a mű. Érdeklődéssel kísérik a világvárosokat, figyelmesen hallgatjuk az amerikaiak jellegzetes szokásait, életmódját. A képek sikerültek, tisztán láthatók. Ma este Pekár „A tánc” cz. művét mutatja be az Uránia. Mindkét estén telt ház gyönyörködött az előadásokban. Vasárnap este pedig az „1848” kerül színre.

A Debreczeni Dalegylet estélye.

Megemlékeztünk már azon nagyszabású, s fényesnek ígérkező estélyről, mit a Debreczeni Dalegylet jövő hó 4-én, esütörtökön fog megtartani a nagyerdei Dobos pavillonban Rác Károly teljes zenekarának közreműködésével. Az estélyt vonzóvá teszik azon gyönyörű pályakoszorúzott dalszámok, melyek a gyönyört bizton felkeltik mindazokban, akik az estélyen való részvételüket nem fogják elmulasztani. Különben az estély program számait, s itt közölhetjük a következőkben: 1. Fin hymnus (Páczustól), 2. Oly távol (Englsberg-től), 3. Csillagos az éjjel (Hoppé-től), 4. Intés (dr. Bródy-től), 5. Virág énekek (dr. Bródy-től), 6. Honfi dal (Gáli-től). Belépti díj személyenként 2 kor., családjegy 3 személyre 4 kor. Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett a pénztárnál belépti jegyet nyernek. Az estély kezdete 8 és 1/2 órakor.

A vasárnapi kerékpárverseny.

A polgári kerékpáros egyesület holnap vasárnap tartandó kerékpárversenye iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A fővárosból ezideig 14 kerékpáros jelentette be jövetelét, sőt egy kerékpáros Bécsből is eljön. A versenyre a beléptidíjak a következők: Belépti-jegyek: Páholyjegy 10 korona. Páholszék 3 kor. Passepartout 4 korona. I-ső rendű Tribünjegy 2 kor. 40 fillér. II-od rendű 2 kor. Tribünmellei jobb és baloldali ülések 1 kor. Pálya tuloldali ülés 60 fillér, állóhely u. ott 30 fillér, katonáknak 20 fillér. Omnibusz-jegyek (Miklós-utca sarok) á 20 fillér. 1 drb. Program 10 fillér. Egyleti tagok családtagjaik részére jegyeiket Békés L. urnál átvehetik szombat délután 6-ig, (kik dijhátralékban nincsenek).

Ugyancsak a versennyel összefüggésben — vettük a következő értesítést: A „Debreczeni Kerékpáros Egylet” f. hó 23-án délután testületileg vesz részt a társ „Debreczeni-Polgári-Kerékpáros-Egylet” kerékpár versenyén, mi célból az elnökség felkéri az egyleti hölgy és férfi tagokat, hogy f. hó 23-án délután 1/2 órakor kerékpárral a Dreher sörcearnok előtt minél nagyobb számban gyülekezni sziveskedjenek.

A földesi anyagyilkos bírái előtt.

E hó 24-én hétfőn kerül az esküdtszék elé egy elvetemült, minden emberi érzésből kivetkőzött fiu. Antos Gyula felett ülnék törvényt, ki m. év december hó 19-én anyját két revolverlövéllyel minden ok nélkül meggyilkolta. Minden ok nélkül, mert ez tünik ki a vizsgálat adataiból.

Szellemek tréfálkozása.

Kolozsvárott nemrégiben szellemek jelentkeztek a temetőben. Jelentkezésük abból állott, hogy a temető szomszédságában levő házak tetejére közaport zúdítottak, majd a kísértetek órában megjelentek a temető lakása előtt s háborzongató táncot lejtettek. Persze a temető környékén lakóknak éjjeli nyugalma oda volt, s remegve, imádkozás mellett virrasztották keresztül az éjszakákat. A rendőrség is tudomást szerzett a dolgokról s egy éjszaka folyamán elcsipték a szellemek egy részét. Egy ideig csend és nyugalom volt ezután. Most azonban ujlag jelt adtak magukról s ez alkalommal ember volt a célpont. Ugyanis a zsidó temető háta mögött egy katonai raktár van, mely előtt természetesen fegyveres őrszolgált strázsálni nappal úgy mint éjjel. Tegnap este az őrs ellen formális ostromot intéztek a zsidó temető kerítése mögül. Hatalmas kövek zúgtak el a feje fölött s már löni akart a hely felé, ahonnan a támadás jött, mikor egy dobás betörte a koponyáját, úgy, hogy ájultan esett a földre. Így találta meg a felváltást eszközölni akaró patrull. Mikor ez megtudta a történetet, azonnal végigkutatatta az egész temetőt, de eredménytelenül. A szellemek eltűntek. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított. A katona fejese életveszélyes.

Bolla altábornagy nyugdíjaztatása.

Az „E-s” írja: Bolla altábornagy nyugdíjazása, mint értesülünk, megtörtént. Miklós ezredes hadbírónak az öngyilkossága alkalmával merült föl először a hír, hogy az altábornagyot, a ki iránt kíméletlen szigorúsága miatt a honvédelmi miniszterium tisztviselői, de az egész honvédtiszt kar tagjai valóságos ellenszennvel viselkedtek, nyugalomba küldik. A hírt megezőfolták bár valójában, mindjárt akkor bizonyos volt, hogy Bolla nyugdíjaztatni fog. És megezőfolták a hírt azóta, valahányszor felmerült, kétségkívül csak azért, mert nem akartak a nyugdíjazásnak olyan látszatot adni, mintha az a publicitás pressziója alatt történnék meg. Tartották Bollát mindeddig, bár ő maga is tisztában volt vele, hogy az aktív szolgálatban való helyzete megingott. A nyugdíjazást, melylyel az altábornagy alárendeltjeinek egy régi óhajta teljesül, — a hadsereg rendeleti lapja legközelebb fogja publikálni. — Bolla altábornagy helyére honvédfőparancsnoksági adlatusul, hírszerint, Klobucsár Vilmos altábornagy, — a magyar királyi honvédelovasság felügyelője van kiszemelve. Az ekképen megüresedő helyre a honvéd tisztikar körében két jelöltet is emlegetnek. Gaudernak és Cseh altábornagyokat.

Debreczeni rövid hírek.

Fazekas Mihály, a Ludas Matyi magyar lelkü szerzőjének a síremlékére a síremlékére a főiskolai Magyar Irodalmi Társulat gyűjtést indított. A mai napig 534 korona 61 fillér gyűlt össze. A debreczeni első-takarékpénztárban helyezték el. Hisszük, hogy a régi magyar költő síremlékének a felállítását még számos adományokkal fogja támogatni a közönség. — **A debreczeni vasúti hivatalnokok** Bóczán Elemér államfőnök elnökele alatt ülést tartottak. A fiúmei vasutasok ösmert indítványát magukéva tették. Ez az indítvány a szolgálati jogok és kötelmek körvonalazására vonatkozik és egy idejüleg a fizetések javítását is sürgetik. — **A nyulasi gyepről** az éjszaka elköltötték Csornai Sándor fuvarosnak az ottani legelőre pályvázott lovát. — **A Petőfi dalkör** pénteken

délután tartott választmányi ülésén Fentzl Rudolfot, az egylet volt karnestert ismét megválasztotta egyleti karnagnak. — **A debreczeni gazdák** budapesti tanulmányutjára a mezőgazdasági kiállítás megtekintésére idáig a következő gazdák jelentkeztek: Mike Ferencz, Polgári József, Pásztor János, Pásztor István, Polgári András, Vilmányi Imre, Némethy László, Balogh Ferencz, Balog János, Biczó Gyula, Tóth András, Farkas Albert. — További jelentkezéseket Rác Lajos titkár fogad el. — Az utazás és tartózkodás költségei a ligtesznek többet 10—12 forintnál. — **A kanyaró** városunk gyermekei között járványszerűleg lépett fel, dr. Sárvány Gyula tiszti főorvos véleményezésére az óvodákat bezárják. Egyébként a felmerült kanyaró esetek enyhe lefolyásuak. — **Uj piacsteret** tervez a körültekintő előjáróság a Simonffy-utcai bérház végén. Itten nagy költséggel még telek részeket is akarnak kisajátítani, úgy vélekednek, hogy legkésőbb szeptemberre már át is adhatják az új piacot rendelkezésükre. Bbizony bölcsebb, a polgárságra hasznosabb volna, ha a már meglevő Rakóczi-utcai piacsteret rendeznék, köveznék ki, mintsem ily csip csup piaczkák rendezésével fogyasztják a költséget és forgácsolják szét a forgalmat. — **Egy társaság** a bérkocsisokkal versenyre akar kelni, automobilbérhócsi közlekedést akar létesíteni Debreczenben. Tehát már n „lu” is nélkülözhetővé válik híres Debreczen városában.

Tisztelettel kívánom értesíteni a **cimbalmot tanulni óhajtókat**, hogy a **szüniidőre** is elfogadok tanítványokat, kezdettől **művészi fokig**, tetszés szerint, úgy szintén a **legalaposabb s legtisztább czimbalom hangolásokat** elfogadom. Lakásom **Széchenyi-u. 8 sz.** Értekezhetni lehet déli 12 óra után minden nap. Teljes tisztelettel **Vad István.**

Nyilatkozat.

„Kristály”-vizüket ismerőseim és betegeim körében kellemes ize és igen jó hatása miatt szivesen ajánlottam eddig is és minden esetben a jó eredményt örömmel tapasztaltam. Dr. Barta Gábor, gyakorló orvos, Budapest, VIII. Főherczeg Sándor-utca 19.

TÁVIRATOK.

Ugron Gábor és a párisi röpirat.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, június 22.

Ugron Gábor a mai Magyarországon hosszú nyilatkozatot közöl a Rimler ügyre, illetőleg Rimler párisi volt követségi titkár röpiratára vonatkozólag.

A Kossuth párt is értekezletet tartott Ugron ügyében s elhatározta, hogy csak Ugron nyilatkozata után fogja Ugron ellen az akeziót a parlamentben megindítani.

Innét-onnét.

— Junius 22. —

(Ártézi-vizes emberek.)

A debreczeni talaj nem gazdag iható viz forrásokban. Alig néhány kutja van, a honnét undornélküli ivóvizet lehet meríteni. Ilyen például a nagyerdei kutja, a mely valóban tiszta, élvezhető forrásvizet bugyogtat fel. A többi debreczeni kut vize szagos, émelygést gerjesztő utóízű viz. Tudom tehát, hogy sok háznál szívesen fogyasztanak a nagyerdei ártézi vizet, ha alkalom volna a hozzájutáshoz. Ily nagy távolságra a cselekedet nem lehet a kantával kikocogtatni. Sok egylovás, talyigás szegény ember kinlódik a Basahalmon belől, ezek alkothatnának, természetesen szigorú hatósági felügyelet és engedélyezés mellett oly ártézi viz széthordó testületet, a milyen Szegeden virágzik. Szegeden ugyanis számozott, csapos nagyhordó van a talyigára erősítve és az ártézi vizes emberek a kiskörségi, református templom melletti híres, külön vizű ártézi kútról Szeged legtávolabbi utcáira is elhordják az izletes ártézi vizet, a „helybe hordott“ köcsög vizért senkisék sajnálja az 1 kr. díjat, mert legalább tiszte séges ivóvizet élvezhet az is, a ki a legsötétebb külvárosi utcában lakik, hova még évtizedek mulva is aligha terjesztik ki a tervbe vett híres szegedi ártézi-vízvezeték hálózatot. Emellett számos szegényember tartja fenn magát, családját az ártézi viz szállításból és árusításból. Vajon a hatóság nem létesíthetne Debreczenben is ily testületet, hisz itt is van egylovás talyigás szegény ember elég, hisz itt vagyunk még csak szűkben az élvezhető, egészséges ivóviznek.

(Fohász Szent Kleofáshoz.)

Ó szent Kleofás! Vándor cigányok szentje irgalmazz minékünk és szabadíts meg minket a gonosz hegedüskötől. Viasz gyertyát gyujt az „eretnek“ szerkesztőség a tiszteletedre, ha azt a csodát műveled, hogy egy ösmeretlen szomszédunk a szerkesztés órái alatt nem fogja többé oly gyötrelmesen cincogtatni a hegedűjét, még a birkatürelmenél is kitartóbb türelemmel cincogtatván végig valamennyi hegedű iskolákat. Ó Szent Kleofás cselekedd azt, hogy ez a hegedüs — napközben — a szerkesztés órái alatt szerkesztőségünk gyöngédelekű házipoetáit ne ingerelje vad szitkokra, hanem hegedüljön inkább akkor, midőn már leszállt az alkonyat s a midőn majd a Dreher Márkus bokros kertjének csalogányai legszívesebben trilláznak ez ingerletes hegedűjáték mellé. Ó szent Kleofás, Petőfink által vándorcigányok szentjének nevezett szent, cselekedd ezt a csodát, az „eretnek“ szerkesztőség gyertyát gyujtat a tiszteletedre. — Kegyedet pedig, ó ösmeretlen művész szomszéd, kérve kérem, legalább napközben zárja tokjába azt a varázshegedűjét, melynek hangjai száz törnél élesebben szurják a gondolkozó ember agyát. Ó szent Kleofás!

nemes Portörő Kelemen.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedrő“ használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszer-tárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Szőlőkert jókarban jó lakóházza vataiban. eladó. Czim a kiadóhi

Ebesi ártézi viz a legjobb legegészségesebb üdítő ital. Kapható minden fűszer üzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piacz-u. 7. sz.

Ermelléki Nagykágyai hegyi bor Kiss Albert szőlőbirtokos terméséből literjét 38 krért árusítja Várray János (Rákóczi) Meszena-u. 1 sz. 50 literen felüli mennyiségben is megrendelhető hektiként 28 frt.

Csodálatos ujdonság!

365 drb 1 frt 95 krért.

1 pompás óra, lánecal, pontosan jár, 2 évi jótállással, egy egyszerű büvös lámpa (Laterna Magica) 25 remek képpel, 1 igen finom nyakkendő-tü simili gyémánttal, 1 pompás nyakék keleti gyöngyökből, legdivatosabb női ékszer patent záróval, 1 finom bór pénzárca, 1 elegáns szivarszipka borostyánnal, 1 kélő gomb készlet finom double aranyból, 1 finom zsebkész, 1 finom zseb toilett tükör belga üvegből, szép tokban, 20 db a levelezéshez szükséges tárgy, továbbá 200 db különféle cikk, melyek a háztartásban nélkülözhetlenek. — E remek 325 db tárgy az órával mely már maga megéri e csekély összeget, csak 1 frt 95 krért kapható az összeg előleges be-
küldése vagy utánvét mellett

S. KOMANE áruházában
Krakau P. F. 872.

Meg nem felelő árúért a pénz vissza adatik.

Hölgyek részére nélkülözhetlen. **A női szépség** Legjobb szepítő szer.

elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkittünőbb és legbiztosabb a **FÖLDES-féle Margit-Créme** mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan, és zsirmentes. Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolítja a szepít, májfoltot pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket az arcot **fehérré, simává és üdévé** varázsolja.
Legkittünőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.
Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt. **Margit** hölgypor 60 kr. **Margit szappan** 35 kr. **Margit fogpép** (Zahn-pasta) 50 kr. **Margit arcviz** 50 kr.
Számítalan elismerő és köszönőlevél. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:
FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész Arad.
Kapható minden gyógyszer-tárban, drogériában és illatszertkereskedésben

Főraktár Debreczenben: Szilv Ferenz, Tamassy K.-né, Füleki Pál, Tóth B. Balázs O. Rotschnek V. E. Mihalovits I. Muraközy L. gyógyszer-tárában.
Hamisítók bíróság üldöztetnek. **Csodás gyors hatása.**

Czimeket

közöl ajánlatok megtevésére, az összes országokban létező bármely foglalkozáshoz tartozó egyénekről a nemzetközi czimiroda

Josef Rosenzweig & Söhne Bécs I.
Bäckerstrasse 3. Interurb. Telef. 8155.
Prosp. ingyen.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

A n. é. közönség figyelmébe ajánlja kizárólagos

férfi női és gyermek cipő raktárát

a talpba bevéselt feltűnő **legolcsóbb szabott árak** mellett a

Mödlingi cipőárak
debreczeni raktára.

Piacz-utca 50. szám.

Szives tudomásul!

Saját termésű, tiszta

természetes ó-borok

Szent-Anna pusztá homoki

szőlő telepünkről.

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 "
Veres asztali 98-ról	80 "
Veres Kadarka 98-ról	1.20 "
Asztali siller	70 "
Nagy burgundi siller	92 "

Palaczkokért 16 fillér letét.

Hordó számra való vételnél megfelelő engedmény.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen, Tisza palota

valamint

Geréby Fülöp Utódai uraknál.

Több száz kiváló orvos ajánlja:

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás

Legyen mindennapi italod!

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

A »borszéki borviz« a savanyuvizek királya.

Borszék gyógyfürdőn

(900 m. magasságban. Erdély, Csikmegye.)

A fürdőidény június 15-től szeptember 15-ig tart.

Gyógytényezők: Hús, ózondus levegő. Kitünő különböző vegyi összetételű mesés gazdag borviz források, köztük a világhírű „Borszéki főkut“, a savanyuvizek királya, az erős vasas Kossuth-kuti, a páratlan József főherceg-kuti s a gyomorhajosok nélkülözhetlen itala: a Boldizsár-kuti stb.

Szénsavas hideg tükör fürdők, a világon egyedül álló Lebegő, Sáros, Lázár, O-Sáros.

Ujjonnan berendezett szénsavas, meleg pezsgő fürdők, lápsós, fenyő fürdők, hidegviz gyógyintézet, massage és villamosítás.

Szállodákban és külön álló villákban 600-nál több szoba áll rendelkezésre. A fürdő helynek 30 km-t meghaladó jól gondozott sétánya van. A fenyvesek rengetegei között közeli és távoli, gyönyörűbbnél gyönyörűbb vidékekre kiránduló helyek. Posta, távirat, csendőrség, fürdő orvos van.

Naponta cigányzene.

Közlekedés: Sz.-Régenig, Madéfalváig vasuton. Szász-Régentől naponta gyorskocsi járat, váltott lovakkal. Gyorskocsira előjegyezhető **Miklós Görögnél Sz.-Régen.**

Felvilágosítással, prospektussal (több nyelven), árjegyzékkel díjmentesen készséggel szolgál **az igazgatóság.**

A borszéki borviz megrendelhető: igazgatóság, Borszék.

A világ minden tárlatán első kitüntést nyert. Millenniumi nagy éremmel is kitüntetve.

Kapható mindenütt. Debreczenben: **Usanak J. Szabó Zs. Gerebly F. utóda, Fegyverházy és Koncsák G. utak üzletében**

Alólirott, magyarati szőlőjének termését kismértékben is (1/2 hektolitertől feljebb) az alanti áron árúsítja:

1898-iki szemelt hektoliterenként	80 kor
1889-iki	45 „
1900-iki	50 „

Kivánatra mintával szívesen szolgál

Bejczy Árpád

áll. szakiskolai tanár Aradon.

Dr. J. G. POPP-féle

ANATHERIN

cs és kir. udvari fogorvos **Bécs, 13/6.** Csak akkor valódi, ha a két címkén francia arany nyomásban czégem látható.

Az 1900-ban Párisban tartott nemzetközi orvosi congressuson az Anatherin a száj és fogak ápolására általános használatra ajánlott. Ez alkalommal kimutattott hogy az eddig használt szájvizek többnyire savtartalmuk és ezáltal — száj nyálkhartya gyuladást okoznak. 5.

Kapható Debreczenben **Tóth Béla** és **Mihalovits István** gyógyszerárában, továbbá a legtöbb gyógyszerárában és illatszerkereskedésben.

Egyedül a henger alakú **Anatherin fogcím** a leghatásosabb, legolcsóbb, legártalmatlanabb és sokáig tartó.

Építési árlejtési hirdetés.

A debreczeni izr. szent egyet Hadrász-u. 6 sz. telken 3 szoba és egy előszobából álló lakosztály építendő fel, mely építménynek költségvetésileg előirányzott építési összege: 3075 kor. 56 fillér.

Ezen építési munkára ezennel zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

Zárt ajánlatok 300 kor. bánatpénzzel együtt legkésőbb **f. é. jun. hó 27-ig** az egyet jegyzői irodájában [Kápolnási-u. 1 sz.] nyújtandók be, hol a terv-költségvetés és szerződési feltételek megtekinthetők.

Alólirott előjáróság fentartja magának a jogot a beérkező ajánlatok közül szabadon választani.

Debreczen, 1901. jun. hó 20-án.

A debreczeni izr. szent egyet előjárósága.

Stern József,
alelnök.

Burger,
jegyző.

Előnyösen ismert kitünő gyártmányu stiriai lódent

divat kelméket; fekete és kék kelméket tartós minőségben, férfi öltönyökre szállít

Kastner és Öhler cég posztó osztálya, Grác.

Minták bérmentve. Magyar levelezés

Önkéntes árverés.

Néh. Dobray István és neje Kovács Zsuzsanna hagyatékához tartozó Csapó-utcai 5 sorszámú ház a f. é. július hó 13-ik napján, délut. 3 órakor a debreczeni kir. tszék árverési termében önkéntes birói árverésre eladatni fog.

Az árverési feltételek **dr. Nagy Lajos** végrendeleti végrehajtónál (Egyháztér 15 sz. a) megtekinthetők.

Jencs-féle Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer seplő, pattanások, májfoltok, bőrtka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arc és kéz vörösségét. Rendszeresen használva, a ráncos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idézi elő az arczbőr fényességét. **Ára 1 korona.** A hozzávaló **Narancsvirág Poudre** doboza **1 korona.** Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János“ gyógyszerárában
Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: **Dr. EGGER „Nádor“** gyógyszerára
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Nyári ruhák tisztítása

kifogástalanul

Hrabéczy Antal

kelmefestő és tisztító intézetében
eszközöltetik.

DEBRECZEN,

Széchenyi-utcza 42.

